

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วรรณคดีเป็นมรดกทางวัฒนธรรมภาษาและเป็นสมบัติศิลป์ที่สำคัญของชาติซึ่งควรค่าแก่การอนุรักษ์และภาคภูมิใจ เพราะวรรณคดีเป็นผลงานซึ่งบรรพชนได้สร้างสรรค์มาทุกยุคทุกสมัยจวบจนปัจจุบัน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้พระราชทานพระราชดำรัสที่เกี่ยวกับการศึกษาวรรณคดีไทยดังความตอนหนึ่งว่า (2538: 123)

“การสนใจศึกษาวรรณคดี และกวีนิพนธ์ อันเป็นศิลปะสมบัติที่สำคัญของชาติที่บรรพบุรุษของเราได้อุตสาหกรรมสร้างสรรค์ขึ้นด้วยอัจฉริยภาพอันสูง ย่อมจะอำนวยผลให้แก่ผู้ใฝ่ใจศึกษาทั้งในปัจจุบันและอนาคต กล่าวคือ เป็นสิ่งที่ช่วยเสริมภูมิปัญญาให้ความรู้ทั้งในอดีตและปัจจุบัน ให้ความเพลิดเพลิน เป็นการพัฒนาจิตใจ และให้คติธรรมในการดำเนินชีวิต”

วรรณคดีเป็นเครื่องแสดงความเจริญของชาติ โดยสะท้อนให้เห็นว่าชนชาตินั้นมีความเจริญทางด้านสติปัญญาและจิตใจ ดังที่ ศักดิ์ศรี แย้มนำถวิล (2544: 10) กล่าวว่าวรรณคดีเป็นการแสดงออกของความเจริญทางด้านจิตใจและสติปัญญาของคน จึงนับเป็นวัฒนธรรมหรือเครื่องแสดงความเจริญสาขาหนึ่งของชนในชาติ เพราะชาติที่เจริญแล้วเท่านั้นที่จะสามารถผลิตวรรณคดีขึ้นมาเป็นสมบัติประจำชาติของตนได้ นอกจากนี้ วรรณคดียังเป็นเสมือนกระจกเงาที่ส่องให้เห็นภาพชีวิตของคนและสังคมทุกแง่มุมที่ทำให้สามารถเข้าใจชีวิตได้มากขึ้น ดังที่ กุสุมา รักษมณี (2547: 15) กล่าวว่าวรรณคดีเป็นกระจกสะท้อนให้เราเห็นภาพหลากหลายของชีวิตมนุษย์ทำให้หยุดคิดถึงสังขารของชีวิตตัวอย่างจากเรื่องในวรรณคดีไทยอาจทำให้เกิดสำนึกได้

การเรียนรู้วรรณคดีจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะนอกจากจะเป็นการสืบสานความเจริญงอกงามทางวัฒนธรรมแล้ว ยังเป็นการช่วยพัฒนาความคิด สติปัญญาของนักเรียน และยังช่วยให้นักเรียนเข้าใจความเป็นมนุษย์อีกด้วย ดังนั้น หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (กรมวิชาการ, 2545: 12) จึงกำหนดให้วรรณคดีไทยอยู่ในสาระที่ 5 วรรณคดีไทยและวรรณกรรม ซึ่งเป็นสาระหนึ่งในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ไว้ว่าให้นักเรียน *“เข้าใจและแสดงความความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง”*

แม้ว่าวรรณคดีไทยจะมีความสำคัญอย่างยิ่งดังกล่าวมาแล้ว แต่ก็ยังมีข้อวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยว่าไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและเจตนารมณ์ของครู เพราะแทนที่เมื่อเรียนรู้วรรณคดีไทยแล้วจะทำให้นักเรียนรักวรรณคดีไทย กลับกลายเป็นทำให้นักเรียนเกลียดวรรณคดีไทย วรรณคดีไทยจึงอยู่ในสภาพวิกฤต และกลายเป็นยาขมสำหรับคนรุ่นใหม่ ปัญหาในการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยส่วนหนึ่งเกิดจากนักเรียนไม่เห็นคุณค่าของการเรียนรู้วรรณคดีไทย ดังข้อสังเกตของกุสุมา รัชมนณี (2534: 235, 2547: 15-16) ซึ่งว่ามีนักเรียนจำนวนไม่น้อยที่ไม่เห็นคุณค่าของวรรณคดีไทย และเรียนรู้วรรณคดีไทยด้วยใจรัก นักเรียนต้องฝืนใจเรียน ทั้ง ๆ ที่ไม่ชอบวรรณคดีไทย เนื่องจากไม่ทราบว่า จะเรียนรู้ไปทำไม นอกจากนี้ นักเรียนยังมีความเข้าใจผิดเกี่ยวกับการเรียนรู้วรรณคดีไทย ดังที่ ดวงมน จิตรจำนงค์ (2536: 4) กล่าวว่านักเรียนบางคนยังมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนว่าถ้าอยากเรียนรู้วรรณคดีไทยให้ได้คะแนนดี จะต้องท่องจำศัพท์ยาก ๆ ให้ขึ้นใจ ท่องจำให้ได้ว่าในเรื่องมีประเด็นอะไรบ้าง หรือท่องจำคำประพันธ์ที่ไพเราะไว้สำหรับยกตัวอย่างในการสอบ แต่ระบุไม่ได้ว่าคำประพันธ์นั้นมีประโยชน์อย่างไร นอกจากปัญหาเรื่องนักเรียนไม่เห็นคุณค่าของวรรณคดีไทยดังกล่าวมาแล้ว ปัญหาอีกส่วนหนึ่งอยู่ที่การจัดการเรียนรู้ของครู ซึ่งสรุปได้จากผลการวิจัยของกรมวิชาการ (2539: 32) ที่พบว่าวิชาที่นักเรียนไม่ชอบมากที่สุด คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เนื่องจากเนื้อหาเข้าใจยาก

ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสภาพของการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยในปัจจุบันกับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กรุงเทพมหานคร จำนวน 100 คน โดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยของครู จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้วิธีการคิดร้อยละ ผลการศึกษาพบว่าครูส่วนใหญ่จัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยโดยใช้วิธีการบรรยายมากที่สุด (ร้อยละ 100) รองลงมา คือ การอภิปรายในชั้นเรียน (ร้อยละ 84) และการค้นคว้าทำรายงาน (ร้อยละ 82) ตามลำดับ ผลการศึกษาข้างต้นนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของกรมวิชาการ (2546: 123) ที่ได้มีการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษา พบว่าครูส่วนใหญ่จัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการบรรยาย (ร้อยละ 90.3) และสอดคล้องกับที่สุจริต เพียรชอบและสายใจ อินทรมพรรย (2538: 10-16) กล่าวถึงสภาพการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยที่ผ่านมามีครูส่วนใหญ่ใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบบรรยายอธิบายตามหนังสือเรียน ครูบางคนเคยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบโตกสอนแบบนั้นโดยไม่ยอมเปลี่ยนแปลง ทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายขาดความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ แม้ครูจะใช้สื่อการสอนประกอบบ้าง แต่นักเรียนก็มีความสนใจในช่วงระยะเวลาสั้น ๆ เท่านั้น จึงส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนไม่เป็นที่น่าพอใจ

ข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยซึ่งเป็นสาระหนึ่งในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ยังคงเป็นการจัดการเรียนรู้แบบบรรยาย สภาพการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวจึงส่งผลให้นักเรียนมีเจตคติเชิงลบต่อการเรียนรู้วรรณคดีไทยและผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วรรณคดีไทยไม่เป็นที่น่าพอใจ ฉะนั้น การแสวงหาวิธีการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยรูปแบบใหม่ ๆ จึงเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่ง ดังที่ ม.บุญเหลือ เทพยสุวรรณ (2523, 2543: 295, 312) ได้ให้ข้อสังเกตว่า แม้การจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยจะเป็นเรื่องยาก แต่หากพยายามแสวงหาวิธีจัดการเรียนรู้แบบใหม่ ๆ การจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยก็คงจะเกิดผลสัมฤทธิ์มากขึ้น แต่เนื่องจากยังมีครูที่เข้าใจผิดคิดว่าการจัดการเรียนรู้เป็นงานที่ไม่ต้องฝึกฝน และไม่ต้องแสวงหาวิธีการมากนัก การจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยจึงไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร การแสวงหากระบวนการที่มีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยจึงเป็นเรื่องสำคัญ

การจัดการเรียนรู้รูปแบบวัฏจักร 4 MAT ของ Bernice McCarthy (1981) เป็นการจัดการเรียนรู้รูปแบบหนึ่งที่น่าสนใจ และควรนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทย เนื่องจากสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องการจัดการเรียนรู้โดยเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางตามพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 มาตราที่ 22 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542: 22-23) ที่ระบุว่า “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ” นอกจากนี้ การจัดการเรียนรู้รูปแบบนี้ยังเป็นการพัฒนาศักยภาพของนักเรียนให้มีคุณลักษณะเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข ซึ่งกรมวิชาการ (2541: 56-63) ได้ให้ความหมายของคุณลักษณะดังกล่าวว่า คนดี หมายถึง คุณลักษณะทางจิตใจ และพฤติกรรมของควมมีวินัย และค่านิยมประชาธิปไตย คนเก่ง หมายถึง ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่น และเรียนรู้ที่จะทำงานร่วมกับผู้อื่น และคนมีความสุข หมายถึง คนที่มีความสุขกาย สุขใจ

Bernice McCarthy (1981) เป็นนักการศึกษาชาวอเมริกันที่พัฒนาการจัดการเรียนรู้รูปแบบวัฏจักร 4MAT โดยประยุกต์จากแนวคิดจากทฤษฎีการเรียนรู้ของ David Kolb ซึ่งมีพื้นฐานจากทฤษฎีพัฒนาการทางปัญญาของ Jean Piaget แนวคิดการจัดการเรียนรู้รูปแบบวัฏจักร 4MAT ของ McCarthy (1997: 50) เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีความสัมพันธ์โดยตรงกับระบบการทำงานของสมองซีกซ้ายและซีกขวา เพื่อให้นักเรียนได้ใช้สมองทั้งซีกซ้ายและซีกขวาอย่างสมดุล (1981: 75) อธิบายว่าสมองซีกซ้ายมีความสามารถในการวิเคราะห์ และจัดการแบบแยกเป็นส่วน ๆ โดยเกี่ยวข้องกับความคิดเชิงเหตุผล ความสามารถในการพูด การวิเคราะห์ การจัดลำดับก่อนหลังรู้เวลาและสถานที่ ภาษา ในขณะที่สมองซีกขวาทำหน้าที่จัดการ

แบบภาพรวมทั้งหมดโดยเกี่ยวข้องกับความรู้สึก ไหวพริบ จินตนาการ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การสังเคราะห์ อารมณ์ สุนทรียภาพต่าง ๆ

McCarthy (1997: 46-49) ได้นำแนวคิดทฤษฎีของ David Kolb รวมทั้งทฤษฎีการทำงาน ของสมองทั้งซีกซ้ายและซีกขวาดังกล่าวข้างต้น มาเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ เพื่อตอบสนองลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียน 4 แบบ ได้แก่

ผู้เรียนแบบที่ 1 (divergers) หมายถึง ผู้เรียนที่ชอบการจินตนาการ ชอบการใช้ความรู้สึก การคิดทบทวน ชอบฟังหรือสังเกตสิ่งต่าง ๆ สามารถเรียนรู้จากการเชื่อมโยงประสบการณ์ การเรียนรู้เดิมของตนกับประสบการณ์การเรียนรู้ใหม่ ชอบการพูดแสดงความคิดเห็น การระดม ความคิด และมีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี

ผู้เรียนแบบที่ 2 (assimilators) หมายถึง ผู้เรียนที่ชอบการคิดวิเคราะห์ ชอบการคิดทบทวน ชอบให้ครูอธิบายหรือบรรยายบทเรียน สามารถจัดลำดับประสบการณ์การเรียนรู้ และลำดับความคิด ได้ดี สามารถเรียนรู้ความคิดรวบยอดจากกระบวนการสังเกตและกระบวนการคิดได้ดี

ผู้เรียนแบบที่ 3 (convergers) หมายถึง ผู้เรียนที่ชอบการแก้ไขปัญหา และวางแผน การทำงานได้ดี ชอบลงมือปฏิบัติสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง ชอบการแข่งขัน การทดลอง และเมื่อได้ ลงมือทำงานที่เป็นรูปธรรมจึงจะเกิดการเรียนรู้

ผู้เรียนแบบที่ 4 (accommodators) หมายถึง ผู้เรียนที่ชอบการค้นพบสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง สามารถเรียนรู้ได้จากการลองถูกลองผิดจากการปฏิบัติงาน ชอบความอิสระในการทำงาน ลักษณะของการเรียนรู้เกิดจากความเข้าใจ การคิดพิจารณา และการสร้างสรรค์ผลงานใหม่

McCarthy (1981: 92-123) ได้ออกแบบการจัดการเรียนรู้รูปแบบวัฏจักร 4MAT เป็น 4 ช่วง โดยหมุนวนตามเข็มนาฬิกา และแต่ละช่วงแบ่งเป็น 2 ชั้น เพื่อให้ให้นักเรียนได้ใช้สมองทั้งซีกซ้ายและ ซีกขวาสลับกันอย่างสมดุล ทำให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างหลากหลาย และพัฒนาศักยภาพ ของนักเรียนที่มีลักษณะการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้รูปแบบวัฏจักร 4MAT แบ่งเป็น 8 ชั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 สร้างประสบการณ์การเรียนรู้ ขั้นนี้เน้นการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนา
สมองซีกขวา ครูควรกระตุ้นความสนใจและแรงจูงใจให้นักเรียนคิด มีปฏิสัมพันธ์ และแลกเปลี่ยน
ความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เพื่อให้นักเรียนสามารถสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ใหม่ที่มี
ความหมายเฉพาะตน

ขั้นที่ 2 ทบทวนประสบการณ์การเรียนรู้ ขั้นนี้เน้นการจัดการเรียนรู้เพื่อ
พัฒนาสมองซีกซ้าย ครูควรให้นักเรียนระดมสมอง อภิปราย วิเคราะห์ คิดทบทวน หาเหตุผล
เกี่ยวกับประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้รับจากในขั้นที่ 1

ขั้นที่ 3 รวบรวมประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อสร้างหลักการ นิยาม
หรือความคิดรวบยอด ขั้นนี้เน้นการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมองซีกขวา ครูควรให้นักเรียน
ได้วิเคราะห์ทบทวนประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้รับในขั้นที่ 1 และขั้นที่ 2 เชื่อมโยงกับข้อมูล
ข้อเท็จจริงเพื่อให้นักเรียนสามารถสร้างหลักการ นิยาม หรือความคิดรวบยอดได้

ขั้นที่ 4 พัฒนาหลักการ นิยาม หรือความคิดรวบยอดให้ชัดเจน
ขั้นนี้เน้นการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมองซีกซ้าย ครูควรนำเสนอหลักการ นิยาม หรือความคิดรวบยอด
เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง และชัดเจน

ขั้นที่ 5 ปฏิบัติงานที่กำหนดเพื่อให้หลักการ นิยาม หรือความคิดรวบยอด
ชัดเจนยิ่งขึ้น ขั้นนี้เน้นการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมองซีกซ้าย ครูควรให้นักเรียนทำใบงาน
หรือแบบฝึกหัดต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนสร้างความเข้าใจหลักการ นิยาม หรือความคิดรวบยอดที่
ชัดเจนยิ่งขึ้นกว่าเดิม

ขั้นที่ 6 เลือกสร้างผลงานของตนโดยอิสระ ขั้นนี้เน้นการจัดการเรียนรู้เพื่อ
พัฒนาสมองซีกขวา ครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เลือกสร้างสรรค์ผลงาน ตามความถนัด
ความสนใจ และจินตนาการของตน

ขั้นที่ 7 วิเคราะห์แผนการทำผลงานและประโยชน์ที่ได้รับ ขั้นนี้เน้น
การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมองซีกซ้าย ครูควรให้นักเรียนได้วิเคราะห์แผนการทำผลงานของตน
โดยนำเสนอแผนงานการทำผลงานและประโยชน์ที่ได้รับจากการทำผลงานในกลุ่มย่อย เพื่อให้
นักเรียนสามารถเชื่อมโยงสิ่งที่จะเรียนรู้กับการนำประโยชน์ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ 8 แลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้จากการทำผลงาน ขั้นนี้เน้นการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมองซีกขวา ครูควรให้นักเรียนแต่ละคนแลกเปลี่ยนประสบการณ์และความรู้ที่ได้รับจากการค้นคว้าและการลงมือปฏิบัติผลงาน

การจัดการเรียนรู้รูปแบบวัฏจักร 4MAT ได้รับความนิยมและนำไปใช้อย่างแพร่หลาย เช่น Paxcia – Bibbins (1993: online) ได้นำรูปแบบวัฏจักร 4MAT ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ดนตรีระดับชั้นประถมศึกษา Jackson (2001: online) ได้นำรูปแบบวัฏจักร 4MAT ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้จุลชีววิทยาระดับอุดมศึกษา นงุติดา โพธิ์เพชร (2545: ง) ได้นำรูปแบบวัฏจักร 4MAT ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นิภาพรณี เขยวัดเกาะ (2545: ง) ได้นำรูปแบบวัฏจักร 4MAT ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้นพบว่าการจัดการเรียนรู้รูปแบบนี้สามารถพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติและผลสัมฤทธิ์ต่อการเรียนรู้สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

อย่างไรก็ตาม จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่ายังไม่มีหรือนำรูปแบบวัฏจักร 4MAT ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้นำการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบวัฏจักร 4MAT มาใช้ในการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อพัฒนาเจตคติและผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วรรณคดีไทยของนักเรียน

2. คำถามของการวิจัย

การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบวัฏจักร 4MAT สามารถพัฒนาเจตคติและผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วรรณคดีไทยของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นได้หรือไม่

3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.1 เพื่อศึกษาผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบวัฏจักร 4MAT ที่มีต่อเจตคติและผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วรรณคดีไทยของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

3.2 เพื่อเปรียบเทียบเจตคติและผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วรรณคดีไทยของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบวัฏจักร 4MAT กับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

4. สมมติฐานของการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบวัฏจักร 4MAT เพื่อนำมากำหนดเป็นสมมติฐานในการวิจัย ดังนี้

Paxcia – Bibbins (1993: online) ได้ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบวัฏจักร 4MAT ที่มีต่อเจตคติและผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ดนตรีของนักเรียนระดับประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มทดลองมีเจตคติและผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้สูงกว่ากลุ่มควบคุม นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ศึกษาเจตคติของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้พบว่าครูที่จัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบวัฏจักร 4MAT มีเจตคติเชิงบวกสูงกว่าครูที่จัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือเรียน

Jackson (2001: online) ได้ศึกษาเจตคติ ความคงทน และผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้จุลชีววิทยาที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบวัฏจักร 4MAT ของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา ผลการวิจัยพบว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบวัฏจักร 4MAT มีผลต่อเจตคติ ความคงทน และผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กลุ่มทดลองมีเจตคติ ความคงทนและผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้สูงกว่ากลุ่มควบคุม

Hsieh (2003: online) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ ความเข้าใจ การนำความรู้ไปใช้ แรงจูงใจในการเรียนรู้และการทำงานกลุ่มที่เกิดจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบวัฏจักร 4MAT ของนักเรียนระดับอาชีวศึกษาในไต้หวัน ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ ความเข้าใจ การนำความรู้ไปใช้ แรงจูงใจในการเรียน และการทำงานของสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

Tsai (2004: online) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ ความพึงพอใจ และความคงทนในการเรียนรู้ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบวัฏจักร 4MAT และการจัดการเรียนรู้แบบปกติของนักศึกษาพยาบาลในวิทยาลัยเทคโนโลยีที่ไต้หวัน ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มทดลองมีการพัฒนาทางด้านผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ ความพึงพอใจ และความคงทนในการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุม นอกจากนี้ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ครูยังพบว่าครูมีความพึงพอใจมากในการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบวัฏจักร 4MAT

วิลาวัลย์ แก้วภูมิแท้ (2544: ง) ได้ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบวัฏจักร 4MAT ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้และเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้และเจตคติต่อวิทยาศาสตร์สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นัญฉิตา โพธิ์เพชร (2545: ง) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้และความคิดสร้างสรรค์ทางคณิตศาสตร์ของการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบวัฏจักร 4MAT ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้และความคิดสร้างสรรค์วิชาคณิตศาสตร์สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นิภาพรณีย์ เขยวัดเกาะ (2545: ง) ได้ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบวัฏจักร 4MAT ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ ความคงทน และเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ ความคงทน และเจตคติต่อวิทยาศาสตร์สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผู้วิจัยนำผลงานวิจัยดังกล่าว มากำหนดสมมติฐานในการวิจัย ดังนี้

1. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบวัฏจักร 4MAT มีเจตคติต่อวรรณคดีไทยสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบวัฏจักร 4MAT มีเจตคติต่อวรรณคดีไทยสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบวัฏจักร 4MAT มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วรรณคดีไทยสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ขอบเขตของการวิจัย

5.1 ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5.2 ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

5.2.1 ตัวแปรต้น คือ การจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทย ได้แก่

5.2.1.1 การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบวัฏจักร 4MAT

5.2.1.2 การจัดการเรียนรู้แบบปกติ

5.2.2 ตัวแปรตาม คือ เจตคติต่อวรรณคดีไทยและผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วรรณคดีไทย

5.3 วรรณคดีไทยที่นำมาจัดการเรียนรู้ ได้แก่

5.3.1 บทพากย์ เรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นางลอย และ ตอน เอรಾವัตน์

5.3.2 บทละครพูดคำกลอน เรื่อง พระร่วง

5.3.3 กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง

6. คำจำกัดความของการวิจัย

การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบวัฏจักร 4MAT หมายถึง การจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยตามแนวคิดของ Bernice McCarthy ที่กำหนดวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับลักษณะการเรียนรู้ของนักเรียน โดยเน้นการพัฒนาสมองซีกซ้ายและซีกขวาอย่างสมดุล มีขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

ขั้นที่ 1 สร้างประสบการณ์การเรียนรู้

ขั้นที่ 2 ทบทวนประสบการณ์การเรียนรู้

ขั้นที่ 3 รวบรวมประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อสร้างหลักการ นิยาม หรือความคิดรวบยอด

ขั้นที่ 4 พัฒนาหลักการ นิยาม หรือความคิดรวบยอดให้ชัดเจน

ขั้นที่ 5 ปฏิบัติงานที่กำหนดเพื่อให้หลักการ นิยาม หรือความคิดรวบยอดชัดเจนยิ่งขึ้น

ขั้นที่ 6 เลือกสร้างผลงานของตนโดยอิสระ

ขั้นที่ 7 วิเคราะห์แผนการทำผลงาน และประโยชน์ที่ได้รับ

ขั้นที่ 8 แลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้จากการทำผลงาน

การจัดการเรียนรู้แบบปกติ หมายถึง การจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยที่ครูส่วนใหญ่ปฏิบัติประกอบด้วยขั้นตอน 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ขั้นสอน

ขั้นสรุป

เจตคติต่อวรรณคดีไทย หมายถึง คะแนนความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อวรรณคดีไทยวัดได้จากแบบวัดเจตคติต่อวรรณคดีไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วรรณคดีไทย หมายถึง ความสามารถในการเรียนรู้วรรณคดีไทยวัดจากคะแนนของนักเรียนในการทำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วรรณคดีไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในช่วงชั้นที่ 3 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

7. ประโยชน์ที่ได้รับ

7.1 ได้วิธีการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้นตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้รูปแบบวัฏจักร 4MAT ซึ่งเป็นทางเลือกใหม่ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ นักเรียนสามารถพัฒนาเจตคติและผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วรรณคดีไทย

7.2 เป็นการนำเสนอแนวทางสำหรับครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในการนำการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบวัฏจักร 4MAT ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเจตคติต่อวรรณคดีไทยและผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วรรณคดีไทย และนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้สาระอื่น ๆ ที่อยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

7.3 เป็นการนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยให้สอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข